

ISSN: 2146-1740
https://dergipark.org.tr/tr/pub/ayd,
Doi: 10.54688/ayd.1371004

Araştırma Makalesi/Research Article

**ENTEĞRE RAPORLAMA FARKINDALIK
DÜZEYLERİNİN ANALİZİ: MUHASEBE MESLEK MENSUPLARI ÜZERİNE ANKARA
İLİNDE ALAN ÇALIŞMASI***

ANALYSIS OF INTEGRATED REPORTING AWARENESS LEVELS: A FIELD
STUDY ON ACCOUNTING PROFESSIONALS IN ANKARA PROVINCE

Erkan UZUN¹

Zeynep GÖKSUN²

Öz

Makale Bilgi

Gönderilme:
04/10/2023

Kabul:
23/12/2023

Muhasebe meslek mensupları işletme faaliyetlerinin belgelendirilmesi ve kanunlara uygun hareket edilmesi konusunda işletmelere destek olmakta ve devletin ihtiyaç duyduğu verginin doğru tutarda tahsil edilmesinde rol oynamaktadır. Çıkar gruplarına sunulacak finansal ve finansal olmayan veriler entegre raporlama uygulaması ile sunulmaktadır. Entegre raporlama hem finansal hem de finansal olmayan verilerin bütünleşik bir şekilde sunulması gerekliliğini ortaya koyan bir uygulamadır. Çalışmanın temel amacı Ankara ilinde faaliyet gösteren bağımlı ve bağımsız muhasebe meslek mensuplarının entegre raporlama farkındalığını tespit etmektir. Bu amaca ulaşmak amacıyla Ankara ilinde faaliyet gösteren hem bağımlı hem de bağımsız muhasebe meslek mensuplarına entegre raporlama ile ilgili ifadeler yöneltilmiştir. Ana kütlenin tamamına ulaşmanın zorluğu nedeniyle yapılan hesaplamalar sonucunda en az 384 kişiye ulaşılmanın ana kütleyi temsil edeceği hesaplanmış ve 400'ün üzerinde anket muhasebe meslek mensuplarına iletilmiş fakat 388 kişiden geri dönüş sağlanmıştır. Geri dönüş sağlayan 388 muhasebe meslek mensuplarının cevapları SPSS 25.0 programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılım göstermesinden dolayı çalışmada T-Testi ve Anova testi analizleri gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonucunda, katılımcı eğitim düzeyi, aylık geliri, mesleki tecrübesi, mesleki unvanı ve entegre raporlama bilgisi ile boyutlar karşılaştırıldığında sigma değerlerinin 0,05'ten küçük olmasından dolayı gruplar arası ve içinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Bu farklılıklar ve hangi boyutlarda gerçekleştiği çalışma sonucunda ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Entegre Raporlama, Muhasebe Meslek Mensubu

Jel Kodları: M40, M41, M49

* Bu çalışma, Erkan UZUN danışmanlığında Tarsus Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nde Zeynep GÖKSUN tarafından hazırlanan "Muhasebe Meslek Mensuplarının Entegre Raporlamaya İlişkin Farkındalık Düzeylerinin Tespiti: Bir Alan Araştırması" isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

¹ **Sorumlu Yazar:** Dr. Öğr. Üyesi, Tarsus Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-9476-8592, erkanuzun01@gmail.com,

² Bilim Uzmanı, ORCID: 0000-0001-7594-0003, goksunzeyn@gmail.com

Etik Beyan: Tarsus Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan 20.03.2023 tarihli ve 2023/14 sayılı numaralı izin alınmıştır.

Atf: Uzun, E. & Göksun, Z. (2023) Entegre raporlama farkındalık düzeylerinin analizi: Muhasebe meslek mensupları üzerine Ankara ilinde alan çalışması. *Akademik Yaklaşımlar Dergisi*, 14 (2), 806-837.

Abstract

Article Info

Received:
04/10/2023

Accepted:
22/12/2023

Members of the accounting profession support businesses in documenting business activities and acting in accordance with the law and play a role in collecting the tax required by the state in the correct amount. Financial and non-financial data to be presented to interest groups are presented through integrated reporting. Integrated reporting is an application that reveals the necessity of presenting both financial and non-financial data in an integrated manner. The main objective of the study is to determine the awareness of integrated reporting among dependent and independent accounting professionals operating in Ankara. In order to achieve this objective, statements related to integrated reporting were directed to both dependent and independent accounting professionals operating in Ankara. As a result of the calculations made due to the difficulty of reaching the entire main mass, it was calculated that reaching at least 384 people would represent the main mass and more than 400 questionnaires were sent to accounting professionals, but 388 people returned. The responses of 388 accounting professionals who responded were analyzed through SPSS 25.0 program. Due to the normal distribution of the data, T-Test and Anova test analyzes were performed in the study. As a result of the study, when the dimensions were compared with the participant's education level, monthly income, professional experience, professional title and integrated reporting knowledge, the sigma values were less than 0.05.

Keywords: Accounting, Integrated Reporting, Accounting Professionals

Jel Codes: M40, M41, M49

Extended Summary

The main objective of the study is to determine the awareness of dependent and independent accounting professionals operating in Ankara on integrated reporting. In order to achieve this objective, statements related to integrated reporting were directed. As a result of the calculations made due to the difficulty of reaching the entire main mass, it was calculated that reaching at least 384 people would represent the main mass and more than 400 questionnaires were sent to accounting professionals, but 388 people returned. The responses of 388 returning accounting professionals were analyzed through SPSS 25.0 program. Due to the normal distribution of the data, T-Test and Anova tests were analyzed in the study and the results and recommendations are explained below:

- The average of the answers given by the accounting professionals participating in the study in terms of dimensions is 2. This shows that the accounting professionals participating in the study agreed with all of the questions asked through the questionnaire.
- When the dimensions are analyzed in terms of gender, it is determined that there is no difference between men and women in terms of integrated reporting awareness. The study also reveals that there is no awareness in terms of working style.
- When the participant ages and dimensions were compared, it was found that there was no difference both between groups and within groups. It was revealed that there was no difference between the distribution range of participant ages and the awareness of the dimensions.
- When the dimensions are compared with the education level of the participants, it is determined that there is a significant difference between and within the groups since the sigma values of dimension 1: integrated reporting expectation and dimension 2: integrated reporting requirement are less than 0.05. It was revealed that there was a significant difference between the participants with high school and associate degree and the participants with bachelor's and master's degree in terms of educational status in terms of "dimension 1: expectation of integrated reporting". In addition, it has been determined that there is a significant difference between the participants with bachelor's degree and the participants with doctorate degree in terms of the same dimension. When analyzed in terms of "dimension 2: integrated reporting requirement", it was revealed that there was a significant difference between the participants with high school and associate degree and the participants with only bachelor's degree. In addition to this data, it was determined that there was a significant difference between the participants with a bachelor's degree and the participants with only a doctorate degree.
- When the dimensions were compared with the monthly income of the participants, it was determined that there was a significant difference between and within the groups only because the sigma value of "dimension 3: integrated reporting contribution" was less than 0.05. In terms of "Dimension 3: integrated reporting contribution", it was determined that there was a significant difference between the participants with a monthly income of 5,500 TL or less and between 5,501 - 10,000 TL and the participants with a monthly income between 10,001 - 15,000 TL.
- When the dimensions are compared with the professional experience of the participants, it is determined that there is a significant difference between and within the groups since the sigma values of both "dimension 1: integrated reporting expectation" and "dimension 4: integrated reporting efficiency" are less than 0.05. In terms of "dimension 1: integrated reporting expectation", it has been determined that there is a significant difference between the participants with 6-10 years of professional experience and the participants with 11-15 years of experience, and in terms of "dimension 4: integrated reporting efficiency", it has been determined that there is a significant difference between the participants with 6-10 years of professional experience and the participants with 11-15 years of professional experience and the participants with 16 or more years of professional experience.
- When the dimensions are compared with the professional title of the participant, it is determined that there is a significant difference between and within the groups since the sigma values of "dimension 1: integrated reporting expectation", "dimension 2: integrated reporting necessity" and "dimension 4: integrated reporting efficiency" are less than 0.05.
- When the dimensions are compared with the participant integrated reporting knowledge, it is determined that there is a significant difference between and within the groups since the sigma values of "dimension 1: integrated reporting expectation", "dimension 3: integrated reporting contribution" and "dimension 4: integrated reporting efficiency" are less than 0.05.

The study provides guidance to all researchers who want to conduct research on this subject. Making integrated reporting practice widespread and requiring its implementation in enterprises will contribute to both operational efficiency and profitability and to the qualitative characteristics of financial and non-financial data needed by interest groups.

1. Giriş

Küreselleşmeyle birlikte işletme faaliyetlerine ve faaliyet sonuçlarına birçok paydaş ulaşabilmekte ve verileri analiz edebilmektedir. Finansal tabloları kullanan ve bunları adlandıran; yatırımcılar, tedarikçiler, müşteriler, pay sahipleri ve finansal kuruluşlar ile birlikte kamu otoritelerinde yer alan kişilerin faaliyetlerinin sonucunda işletmeye yönelik almış oldukları kararlar yer alır. Yatırım kararlarının temelinde bulunan finansal bilgiler de yerini almaktadır. Finansal tabloların önemini ve işlevlerini her daim koruyabilmek ve finansal tabloların hızla değişen piyasa koşullarına ayak uydurabilmesi için işletmelerin yaratmış oldukları değeri ortaya çıkartmak ve ilgili karar alıcıların beklentilerinin karşılanabilmesi hususunda yetersizlerdir. Bu durum artık finansal tabloların finansal sonuçlarına bakılarak yatırımcıların dikkatini çekmek, kurumsal itibarın ve değerlerinin artırılması çok fazla mümkün olamamaktadır.

İşletmeler, birçok dış faktörlerin etkisi altında kalmaktadır. Bu faktörler ekonomik olabileceği gibi sosyo-politik ve çevresel de olabilmektedir. İşletmelerin sahip olduğu finansal raporlama sistemi geleneksel ve yetersiz olduğundan bu faktörlerin etkisini ortaya koyamamaktadır. Bu eksiklik ve yetersizliği ortadan kaldırmak ve çıkar gruplarına daha açık, anlaşılır ve karşılaştırılabilir bilgiler aktarabilmesi kurumsal bir yönetim anlayışı ve sosyal sorumluluğu kendisine misyon edinmiş işletmelerin görevidir. Belirlenen bu misyonlar sürdürülebilirlik raporlarıyla mümkün hale gelmektedir. İşletmeler hem bu misyonu yerine getirmek için, hem de çıkar gruplarının daha kolay bir şekilde finansal raporlamayı anlayabilmesi amacıyla yeni bir raporlama sisteminin gerekliliğine karar vermiştir. Bu zorunlu gereksinim finansal raporların daha kapsayıcı olmasını, geçmiş verilerin yanında gelecek beklentisinin de yer almasını sağlayan entegre raporlama ihtiyacını açıkça ortaya koymaktadır. Entegre raporlamayla beraber işletmelerin hem finansal hem de finansal olmayan verileri analiz edilecek ve daha doğru yatırım kararları alınacaktır.

Finansal raporlar işletmenin geçmişinde bulunan bilgilerinin gün yüzüne çıkmasına olanak sağlar. Bu finansal raporlamalar; potansiyel yatırımcılar, kredi veren kurum ve kuruluşlar ve diğer paydaşlar tarafından analiz edilerek şirket faaliyetlerinin sürekliliği, verimliliği ve karlılığı konusunda araştırma yapmaktadır. Ancak paydaşların işletme hakkındaki bu değerlendirmeleri geçmişteki bilgilerin bir sonucunu ortaya koyduğundan yetersiz kalmakta ve paydaşlar geleceğe yönelik bilgilere de ihtiyaç duymaktadır. Bu ihtiyaç hem finansal hem de finansal olmayan bilgileri beraber paydaşlara aktaran entegre raporlama uygulamasını ortaya çıkarmıştır. Entegre raporlama kurumun ya da bir şirketin kendi içinde

bulunan finansal veya finansal olmayan verilerini bir araya getirerek gelecekte nasıl bir değer yaratılabileceğini ortaya koymaktadır. Güney Afrika bu sistemi ilk olarak benimseyen ve uygulayan ülkelerin arasında yerini almıştır. Bu açıdan entegre raporlama uygulanma zorunluluğu olan tek ülkedir. Türkiye ise entegre raporlama uygulaması konusunda birçok ülke gibi henüz başlangıç aşamasında yer almaktadır.

Entegre raporlama hem finansal hem de finansal olmayan verilerin bütünleşik bir şekilde sunulması gerekliliğini ortaya koyan bir uygulamadır. Çalışmanın temel amacı Ankara ilinde faaliyet gösteren bağımlı ve bağımsız muhasebe meslek mensuplarının entegre raporlama farkındalığını tespit etmektir. Bu amaca ulaşmak amacıyla Ankara ilinde faaliyet gösteren hem bağımlı hem de bağımsız muhasebe meslek mensuplarına entegre raporlama ile ilgili ifadeler yöneltilmiştir. Ana kütlenin tamamına ulaşmanın zorluğu nedeniyle yapılan hesaplamalar sonucunda en az 384 kişiye ulaşmanın ana kütleyi temsil edeceği hesaplanmış ve 400'ün üzerinde anket muhasebe meslek mensuplarına iletilmiş fakat 388 kişiden geri dönüş sağlanmıştır. Geri dönüş sağlayan 388 muhasebe meslek mensuplarının cevapları SPSS 25.0 programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılım göstermesinden dolayı çalışmada T-Testi ve Anova testi analizleri gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular yorumlanarak çalışmanın üçüncü bölümünde ve sonuç ile öneriler kısmında açıklanmaktadır.

Birinci Bölüm: Kurumsal yönetim kavramı, kurumsal yönetimi önemli hale getiren sebepleri, kurumsal yönetimin tarihsel gelişimi, kurumsal yönetimin temelinde bulunan ilkeleri, kurumsal yönetimle ilgili yaklaşımları ve son olarak da kurumsal raporlama kısmına değinilmiştir.

İkinci Bölüm: Entegre raporlamanın doğuşu, entegre raporlamanın tanımı, entegre raporlamanın amacı, entegre raporlamanın gelişim süreci, entegre raporlamanın ana özellikleri ve sorumlulukları, entegre raporlamanın faydaları, uluslararası entegre raporlama çerçevesi ve son olarak entegre raporlama ve diğer raporlamalar arasındaki ilişkiye odaklanılmıştır.

Üçüncü Bölüm: Çalışmada literatür taraması, çalışmanın amacı, çalışmanın yöntemi, çalışmanın sınırlılığı, çalışmada yapılan analizler, katılımcılara ilişkin tanımlayıcı analizlere yer verilmiştir.

2. Literatür Taraması

Entegre raporlama, geleneksel anlamda paydaşlara hazırlanan raporların yetersiz olmasından dolayı ortaya çıkan bir uygulamadır. Simnett ve Huggins (2015) çalışmasında bu raporların sadece hissedarlar ve fon sağlayıcılar için hazırlandığını ifade etmektedir. Bu

yaklaşımın kapsamlı bilgi sağlamakta yetersiz olduğu vurgusunu yapmaktadır. Eccles ve Krzus (2010) ve Serafeim (2015) çalışmalarında bu yaklaşımın yetersiz olduğunu ve hazırlanacak raporların hem finansal hem de finansal olmayan veriler içermesi ve paydaşlara şeffaf bir şekilde sunulması gerektiğini ifade etmektedirler. Hoque (2017) çalışmasında entegre raporlama uygulamasının finansal ve finansal olmayan verilerin beraber sunulmasının yanında ayrıca finansal ve finansal olmayan performans ölçütleri arasındaki bağlantıları da gösterdiğini ortaya koymaktadır. Armbester, Clay ve Roberts (2011) çalışmasında sürdürülebilir bir toplumun inşa edilmesinin entegre raporlama düşüncesinin işletmeler tarafından benimsenmesi ve uygulanması ile mümkün olabileceğini öne sürmektedir. Muhasebe meslek mensuplarının entegre raporlama farkındalığı ve benzeri konularda yapılan çalışmalar hem ulusal hem de uluslararası platformlarda taranan çalışmalar dikkate alınarak araştırılmış ve aşağıda yer alan çalışmalar olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmalar aşağıdaki gibi sıralanmaktadır:

Marianne (2015) sürdürülebilirlik ve entegre raporlamanın faydaları: muhasebe bölümü öğrencilerinin algılarının incelenmesi” isimli çalışmasında sürdürülebilirlik ve entegre raporlamanın desteklenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Muhasebe öğrencileri, sürdürülebilirlik ve entegre raporlamanın özellikle küçük ve orta büyüklükteki şirketlere kıyasla büyük şirketler için uygulanmasının daha faydalı olacağı düşünülmektedir. Öğrenciler ayrıca yüksek kaliteli sürdürülebilirlik ve entegre raporlamanın, zorunlu olarak benimsenmesinin raporlamayı geliştireceğini ifade etmektedirler.

Çelebiler ve Çankaya (2019) entegre raporlama ile ilgili yapılan çalışmalar: literatür çalışması isimli çalışmasında, literatür çalışması yaparak geçmişte yapılan ve entegre raporlama çalışmalarını inceleyerek, mevcut durumu tespit etmek ve bu alanda yapılan çalışmaların eksik yanlarını belirleyerek literatürün kısmını sistematik bir şekilde incelenmesi amaçlanmaktadır. Elde edilen veriler ışığında bu raporların açıklanabilen bilgiler arasında kopuklukların olmasıyla, bazı ülkelerde yayımlanan bu raporların alt yapı eksikliğinin bulunması, entegre raporların hazırlanabilmesi çok vakit alması, kamu personellerinin entegre raporlama konusunda gönülsüz ve isteksiz olmalarından ötürü işletmelerin kullandığı kılavuzda entegre raporun yetersiz olduğu ortaya çıkmaktadır.

Öztürk (2019) geleceğin kurumsal raporlama yaklaşımı olarak entegre raporlama: Garanti Bankası örneği isimli çalışmasında, Garanti Bankası'nın 2017 yılı uluslararası entegre raporlama çerçevesiyle uyumlu entegre rapor incelenerek entegre rapor yaklaşımı hakkında bilgilerin verilebilmesiyle gelişmeleri ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu raporda, kılavuz

ilkelerinden “stratejik bakımdan odak ve geleceğe yönelik”, “önemlilik” ve “paydaşlarla ilişkilere” ayrı bir önem verildiği tespit edilmektedir.

Topal (2019) muhasebe meslek mensuplarının entegre raporlamaya ilişkin farkındalık düzeylerinin tespiti: Bursa ili örneği isimli çalışmasında, Bursa ilinde bağımlı ve bağımsız olarak faaliyetlerini yürüten muhasebe meslek mensuplarının entegre raporlama farkındalık düzeyleri anket yöntemi kullanılarak tespit edilmeye çalışılmaktadır. Çalışma sonucunda, elde edilen verilerden birisi de meslek mensuplarının %44,6’ sının entegre raporlamayla ilgili yeterince bilgili sahibi olmadıklarını ifade etmesidir. Diğer sonuca göre katılımcıların bilgi düzeyleri ve cinsiyetleri bakımından farklılık göstermemektedir. Çalışma TÜRMOB veya üniversiteler tarafından entegre raporlama eğitimlerinin artırılmasını ve zorunlu olarak muhasebe meslek mensuplarının katılmasını önermektedir.

Akyüz ve Yağıbayev (2020) entegre raporlama ile finansal performans arasındaki ilişkiye yönelik akademik çalışmaların değerlendirilmesi isimli çalışmasında, literatürde yer alan entegre raporlama ve finansal açıdan performansların ilişkisi ile ilgili çalışmaları değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmada kullanılan yöntem, son on yılın ulusal ve uluslararası yerli ve yabancı akademik çalışmalarına yönelik literatür çalışması olmaktadır. Bu çalışmanın sonucunda entegre raporlama ve finansal başarıların arasında bulunan ilişkiye yönelik incelenen çalışmaların ilk olarak entegre raporlamanın uygunluğunun belirlenmesinde nitel açıdan araştırmaların yöntemlerine yönelik içerik analizleri keşfedilmektedir.

Doğan (2020) “Entegre raporlama konusunda YÖKTEZ ve ULAKBİM veri tabanındaki akademik çalışmalar üzerine bir Bibliyometrik Analiz (2010-2020)” isimli çalışmasında, veri tabanında kayıtlı entegre raporlama konusundaki makale ve tezlerin Bibliyometrik özellikler kapsamında incelenmesini amaçlanmaktadır. Bu kapsamda yerli ve yabancı literatür taraması yapılarak 64 akademik çalışma analizi yapılmıştır. Çalışma sonucuna göre entegre raporlama konusunda Türkiye’de ilk tezin 2016 yılında yayımlandığı tespit edilmektedir. Ayrıca 2016 yılından itibaren entegre raporlama konusunun daha da önemli bir konu haline gelmeye başlayan ve bu konuda yapılan akademik çalışmaların sayısında da artış olduğu ortaya konmaktadır.

Doğan ve Yunusova (2020) Muhasebe meslek mensuplarının entegre raporlama ile ilgili farkındalık düzeyinin tespitine ilişkin bir araştırma isimli çalışmasında, entegre raporlamanın farkındalık düzeylerini tespit edilmesi amacıyla Kayseri ilinde faaliyetlerde bulunan muhasebe meslek mensuplarına 17 ifadeden oluşan anket yöntemi kullanılarak analiz

gerçekleştirmek amaçlanmaktadır. Bu çalışmanın sonucunda faaliyette bulunan muhasebe mensubu katılımcıların entegre raporlama hakkında yeterli bilgi düzeyine sahibi oldukları tespit edilmektedir.

Fidan (2020) Muhasebe meslek mensuplarının entegre raporlamaya ilişkin farkındalık düzeyi: İzmir örneği isimli çalışmasında, İzmir ilinde bağımlı ve bağımsız olarak faaliyetlerini yürüten muhasebe meslek mensuplarının entegre raporlamanın farkındalık düzeyleri anket yöntemi kullanılarak tespit edilmeye çalışılmaktadır. Düzenlenen anket internet üzerinden serbest muhasebeci mali müşavirlere uygulanmıştır. Bu çalışma sonucuna göre serbest muhasebeci mali müşavirlere yöneltilen 25 ifadede tecrübe ve cinsiyet açısından üç ve yaş bakımından iki ifadede istatistik açıdan anlamlı bir farklılık olduğu, serbest muhasebeci mali müşavirler açısından ise entegre raporlama ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadığı tespit edilmektedir.

Karaburun ve Demirci (2020) Muhasebe kültürü ve entegre raporlama farkındalığı ilişkisi isimli çalışmasında, İzmir’de faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarına anket yöntemi kullanılarak muhasebe kültürünün entegre raporlama farkındalığı ilişkisinin olup olmadığını tespit etmek amaçlanmaktadır. Bu çalışmanın sonucunda muhasebe kültür değerleri açısından muhasebe meslek mensuplarının profesyonellik, şeffaflık değerlerini özümseyen ve entegre raporlama açısından ise muhasebe meslek mensubu üyelerinin entegre raporlama hakkında farkındalık sahibi oldukları tespiti yapılmaktadır.

Akbaş, Coşkun ve Karamustafa (2021) Entegre raporlama içerik öğelerinin yatırımcı kararları üzerindeki etkisi isimli çalışmasında, entegre raporlamada içerik öğelerinin kurumsal bakımdan katılımcı kararlarının üzerinde etkisinin olup olmadığına dair anket yöntemi kullanılarak tespiti amaçlanmaktadır. Türkiye’de kurumsal yatırım kuruluşlarında istihdam eden yatırım bölümünde uzman olanların görüşleri alınarak aynı zamanda entegre raporlama da yerini alan kişilerin içerik bakımından yatırımcı kararlarının üzerinde etkileri olup olmadığı çalışmada belirlemeyi amaçlar. Ana kütle olarak sermaye piyasası kanuna göre kurumsal yatırımcı olarak kabul edilen 228 şirket kabul edilip fakat bu sayının sadece %40’ına ulaşılabilmektedir ancak bu verilere ulaşım gerçekleşmiştir.

Zozik ve Doğan (2021) Türkiye’de entegre raporlama sürecinde karşılaşılabilecek sorunların tespitine ilişkin bir araştırma isimli çalışmasında, Türkiye’de faaliyet gösteren işletmelerin entegre raporlamanın karşılaşılabileceği problemlerin neler olduğunu tespit etmeyi amaçlamaktadır. Bu amaç kapsamında, Borsa İstanbul’da faaliyette bulunan ve

entegre rapor yayımlamayan işletmeler açısından anket yöntemi kullanımıyla araştırma yapılmaktadır. Çalışmanın analizi için Mann-Whitney U testi ve Kruskal-Wallis testi tercih edilmektedir. Çalışma sonucunda yatırımcıların entegre raporlamaya ilgilerinin olmadığı, üst yönetim ve yönetim kurulunun entegre raporlamayı desteklemediği, entegre raporlama maliyetlerinin yüksek olduğu ve işletme bünyesinde entegrasyon sürecinin eksikliği tespiti yapılmaktadır.

Ağdeniz ve Tunç (2022) Muhasebe eğitiminde entegre raporlama: Türkiye'deki üniversitelere ilişkin bir araştırma isimli çalışmada, entegre raporlama eğitimiyle ilgili Türkiye'de mevcut durum değerlendirmesi yapmayı amaçlamaktadır. Bu çalışmada içerik analizi yapılmasıyla Türkiye'deki devlet ve vakıf üniversitelerinin lisansüstü programlarında entegre raporlamaya ilişkin derslerin verilir verilmeyeceği incelenmesi yapılarak bu çalışma sonucunda toplam 162 üniversiteden sadece 18 üniversitede entegre raporlama ve entegre raporlamayı içeren dersler verildiği tespit yapılmaktadır.

3. Çalışmanın Amacı

Entegre raporlama hem finansal hem de finansal olmayan verilerin bütünleşik bir şekilde sunulması gerekliliğini ortaya koyan bir uygulamadır. Çalışmanın temel amacı Ankara ilinde faaliyet gösteren bağımlı ve bağımsız muhasebe meslek mensuplarının entegre raporlama farkındalığını tespit etmektir.

4. Çalışmanın Yöntemi

Çalışma, Tarsus Üniversitesi'nin 20.03.2023 tarih ve 2 nolu toplantıda alınan 2023/14 (E-81092560-600-2859) sayılı Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Komisyon Kararı ile etik ilkelere uygun bulunmuştur. Çalışma verilerinin elde edilmesi amacıyla Ankara ilinde faaliyet gösteren bağımlı ve bağımsız muhasebe meslek mensuplarına (Stajyer, Serbest Muhasebeci (SM), Serbest Muhasebeci Mali Müşavir (SMMM) ve Yeminli Mali Müşavir (YMM)) 8 adet demografik özellik içeren ve entegre raporlama farkındalığı hakkında da 20 adet ifade yöneltilmiştir. Bu ifadeler anket yöntemi kullanılarak Google form aracılığıyla bir araya getirilmiş ve internet tabanlı uygulamalar aracılığıyla muhasebe meslek mensuplarına yöneltilmiştir. Ana kütlenin tamamına ulaşmanın zorluğu nedeniyle yapılan hesaplamalar sonucunda en az 384 kişiye ulaşmanın ana kütleyi temsil edeceği hesaplanmış ve 400'ün üzerinde anket muhasebe meslek mensuplarına iletilmiş fakat 388 kişiden geri dönüş sağlanmıştır. Elde edilen veriler SPSS programı aracılığıyla analiz edilmiştir.

5. Çalışmanın Sınırlılığı

Çalışmanın sadece Ankara ili kapsamında faaliyet gösteren bağımlı ve bağımsız olarak çalışan muhasebe meslek mensupları üzerine gerçekleştirilmesi çalışmanın sınırlı tarafını oluşturmaktadır.

6. Çalışmada Yapılan Analizler

Çalışmada hem demografik hem de entegre raporlama ile ilgili ifadelere yönelik analizler gerçekleştirilmiştir.

6.1. Katılımcılara İlişkin Tanımlayıcı Analizler

Çalışmaya ilişkin elde edilen demografik özelliklerin verileri aşağıda Tablo 1’de açıklanmaktadır.

Tablo 1.
Katılımcıların Demografik Özellikleri

Cinsiyet			Yaş			Eğitim		
	N	%		N	%		N	%
Kadın	217	55,9	25 ve Altı	83	21,4	Lise	58	14,9
Erkek	171	44,1	26-30	118	30,4	Ön lisans	99	25,5
Toplam	388	100,0	31-35	87	22,4	Lisans	145	37,4
			36-40	54	13,9	Yüksek Lisans	64	16,5
			41 ve Üstü	46	11,9	Doktora	22	5,7
			Total	388	100,0	Total	388	100,0
Unvan			Aylık Gelir			Çalışma Yılları		
	N	%		N	%		N	%
SMMM Stajyer	165	42,5	5.500 TL ve Altı	102	26,3	1-5 Yıl	146	37,6
SM	112	28,9	5.501 - 10.000	155	39,9	6-10 Yıl	145	37,4
SMMM	86	22,2	10.001 - 15.000	91	23,5	11-15 Yıl	60	15,5
YMM	25	6,4	15.001 TL ve Üstü	40	10,3	16 ve Üstü	37	9,5
Total	388	100,0	Total	388	100,0	Total	388	100,0
Çalışma Şekli								
				N	%			
			Bağımlı	260	67,0			
			Bağımsız	128	33,0			
			Total	388	100,0			
Entegre Raporlama hakkında yeterli bilgiye sahip misiniz?								
			Evet	134	34,5			
			Hayır	135	34,8			
			Kısmen	118	30,4			
			Total (Missing Value 1)	387	99,7 (+0,3)			
				(+1)				

Tablo 1’deki veriler incelendiğinde katılımcıların %44,1’inin erkek, %55,9’unun ise kadın olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılım gösteren muhasebe meslek mensuplarının %74,2’sinin 35 ve altındaki yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir. Çalışmaya katılım

gösteren muhasebe meslek mensuplarının %37,4'ü lisans mezunudur. Bunun dışında katılım gösteren muhasebe meslek mensuplarının %40,4'ü lisans altı, %22,2'si ise lisansüstü eğitime sahip olarak faaliyetlerini yürütmektedir. Çalışmada %42,5 oranıyla 165 kişi smmm stajyer, %28,9 oranıyla 112 kişi sm, %22,2 oranıyla 86 kişi smmm ve %6,4 oranıyla 25 kişi ymm olarak verilere direkt katkı sağlamıştır. Çalışma şekli açısından incelendiğinde ise muhasebe meslek mensuplarının %33'ünü oluşturan 128 kişi kendi ofisine sahip iken %67'sini oluşturan 260 kişi ise smmm ofisinde veya farklı işletmelerde hizmet akdi ile faaliyetlerini gerçekleştirmektedir. Çalışma yılları açısından analiz sonuçları incelendiğinde, muhasebe meslek mensuplarının %37,6'sını oluşturan 146 kişinin 1-5 yıl aralığı, %37,4'ünü oluşturan 145 kişinin 6-10 yıl aralığı, %15,5'ini oluşturan 60 kişinin 11-15 yıl aralığı ve %9,5'ini oluşturan 37 kişinin 16 ve üstü yıl aralığında çalışma süresinin bulunduğu tespit edilmiştir. Çalışmaya katılım gösteren muhasebe meslek mensuplarının %65,2'si ifade eden 257 kişinin yaptığı işlemler sonucunda elde ettiği gelirinin 10.000 TL altında olduğu, %34,8'inin ise bu tutarın üstünde olduğu sonucu elde edilmiştir. Entegre raporlama hakkında yeterli bilgiye sahip olup olmadığı sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde katılımcıların %64,9'unun bilgisi olduğu ortaya konmuştur.

6.2. Normal Dağılım Testi Analizi

Çalışmanın içinde bulunan sorulara verilen cevapların analizlerinin yapılabilmesi için ilk etapta normallik testinin yapılması gerekir. İstatistiksel veriler genel bakıldığında normallik testi açısından iki adet kategoriden oluşmaktadır. Parametrik ve parametrik olmayan testler diyebiliriz. Veriler normal dağılım göstermesi durumunda ortaya çıkan ve bu farklılıkları tespit edebilmek için T-testi ve Anova testi parametrik testler uygulanır. Veriler normal dağılım göstermemesi durumunda ise Mann-Whitney testi, Wilcox testi ve Kruskal-Wallis testi parametrik olmayan testler uygulanır. Elde edilen basıklık değerleri +2.0 ve -2.0 aralıklarında bulursa bu veriler normal dağılım olarak kabul edilir. Bu nedenle çalışmada parametrik testler kullanılmıştır (Gürbüz ve Şahin,2015:213).

6.3. Keşifsel Faktör Analizleri

Çalışmada muhasebe meslek mensuplarına yöneltilen ifadeler farklı çalışmalarda yer alan ifadelerden yararlanılarak oluşturulduğundan keşifsel faktör analizi yapılmış ve 6., 21. ve 23. ifadelerin faktör yükleri 0,40 altında tespit edildiğinden analizden çıkarılmıştır. Faktörler ve yükleri Tablo 2'deki gibidir:

Tablo 2.
Faktörler ve Yükleri

İfade Sırası	İfadeler	Faktör Yükleri
A1	Entegre Raporlama ile muhasebe meslek mensuplarının işi kolaylaşacaktır.	,619
A2	Entegre Raporlama ile finansal tablolarda gerçeğe uygun sunum sağlanmış olacaktır.	,634
A3	Entegre Raporlama ile finansal raporlama sürecinde muhasebecilere rehberlik sağlanmış olacaktır.	,541
A4	Entegre Raporlama ile karşılaştırılabilir finansal bilgiye ilişkin yeterli düzeyde açıklama sunulmuş olacaktır.	,574
A5	Entegre Raporlama ile muhasebe uygulamalarında karmaşıklık ortaya çıkacaktır.	,503
A7	Entegre Raporlama uygulamalarına muhasebeciler kısa sürede uyum sağlayacaklardır.	,463
A8	Entegre Raporlama uygulaması ile finansal tablo kullanıcılarının karar almaları zorlaşacaktır.	,524
A9	Entegre Raporlama uygulaması ile kullanıcıların finansal bilgileri yorumlamaları değişiklik gösterecektir.	,504
A10	Entegre Raporlama uygulamasına muhasebecilerin uyum sağlayabilmesi için ilave eğitim maliyetleri ortaya çıkacaktır.	,582
A11	Entegre Raporlama uygulamasının olası faydalarından birisi de finansal ve finansal olmayan verilerin şeffaf olmasını sağlamasıdır.	,578
A12	Entegre Raporlama uygulaması ile işletmeler itibar kazanmaktadır.	,606
A13	Entegre Raporlama uygulaması ile işletmeler potansiyel yatırımcılara daha kolay ulaşmaktadır.	,562
A14	Entegre Raporlama ile finansal verilerin yanında finansal olmayan verilerinde sunulması işletmeye fayda sağlamayacaktır.	,440
A15	Entegre Raporlama uygulaması kısa süre içinde önemini kaybedecek bir uygulamadır.	,593
A16	Entegre Raporlama uygulamasının zorunlu olması tüm işletmelere itibar kazandıracaktır.	,458
A17	Entegre Raporlama uygulaması ile ortaya çıkan finansal olmayan veriler potansiyel yatırımcılar tarafından önem arz etmemektedir.	,602
A18	Entegre Raporlama uygulamasının işletmeler için gerekli olduğunu düşünüyorum.	,435
A19	Finansal Tablolar işletmeler hakkında yeterli bilgiyi sunmaktadır.	,486
A20	Finansal Raporlar işletmeler geleceği konusunda yeterli bilgi sunmamaktadır.	,438
A22	Türkiye'deki tüm muhasebe meslek mensupları Entegre Raporlama konusunda yeterli bilgiye sahiptir.	,625

Faktör analizi sonuçları incelendiğinde faktörlerin 5 boyut altında birleştiği tespit edilmiştir. Elde edilen 5 boyut tüm ifadelerin yaklaşık %54'ünü açıklamaktadır. Elde edilen 5 boyut ve faktör yükleri Tablo 3'teki gibidir:

Tablo 3.
Beş Boyut ve Faktör Yükleri

Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi	Faktör Yükleri	Cronbach Alfa Değeri
Entegre Raporlama uygulamalarına muhasebeciler kısa sürede uyum sağlayacaklardır.	,463	0,802
Entegre Raporlama uygulaması ile finansal tablo kullanıcılarının karar almaları zorlaşacaktır.	,524	
Entegre Raporlama ile finansal verilerin yanında finansal olmayan verilerinde sunulması işletmeye fayda sağlamayacaktır.	,440	
Entegre Raporlama uygulaması kısa süre içinde önemini kaybedecek bir uygulamadır.	,593	
Entegre Raporlama uygulaması ile ortaya çıkan finansal olmayan veriler potansiyel yatırımcılar tarafından önem arz etmemektedir.	,602	
Finansal Tablolar işletmeler hakkında yeterli bilgiyi sunmaktadır.	,486	
Türkiye'deki tüm muhasebe meslek mensupları Entegre Raporlama	,625	

konusunda yeterli bilgiye sahiptir.

Boyut 2: Entegre Raporlama Gerekliliği	Faktör Yükleri	Cronbach Alfa Değeri
Entegre Raporlama ile muhasebe uygulamalarında karmaşıklık ortaya çıkacaktır.	,503	0,644
Entegre Raporlama uygulaması ile kullanıcıların finansal bilgileri yorumlamaları değişiklik gösterecektir.	,504	
Entegre Raporlama uygulamasına muhasebecilerin uyum sağlayabilmesi için ilave eğitim maliyetleri ortaya çıkacaktır.	,582	
Finansal Raporlar işletmelerin geleceği konusunda yeterli bilgi sunmamaktadır.	,438	
Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı	Faktör Yükleri	Cronbach Alfa Değeri
Entegre Raporlama ile muhasebe meslek mensuplarının işi kolaylaşacaktır.	,619	0,677
Entegre Raporlama ile finansal tablolarda gerçeğe uygun sunum sağlanmış olacaktır.	,634	
Entegre Raporlama ile finansal raporlama sürecinde muhasebecilere rehberlik sağlanmış olacaktır.	,541	
Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği	Faktör Yükleri	Cronbach Alfa Değeri
Entegre Raporlama ile karşılaştırılabilir finansal bilgiye ilişkin yeterli düzeyde açıklama sunulmuş olacaktır.	,574	0,600
Entegre Raporlama uygulaması ile işletmeler itibar kazanmaktadır.	,606	
Entegre Raporlama uygulamasının zorunlu olması tüm işletmelere itibar kazandıracaktır.	,458	
Entegre Raporlama uygulamasının işletmeler için gerekli olduğunu düşünüyorum.	,435	
Boyut 5: Entegre Raporlama Çıkar Gruplarına Sunum	Faktör Yükleri	Cronbach Alfa Değeri
Entegre Raporlama uygulamasının olası faydalarından birisi de finansal ve finansal olmayan verilerin şeffaf olmasını sağlamasıdır.	,578	0,412
Entegre Raporlama uygulaması ile işletmeler potansiyel yatırımcılara daha kolay ulaşmaktadır.	,562	

6.4. Güvenilirlik Testi Analizi

Cronbach alfa güvenilirlik testi analizi, 1951’li yıllarda Lee Cronbach tarafından ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada iç tutarlılığı ölçmeyi amaçlar ve ölçek içerisinde yer alan maddeler arasında tutarlı olup olmamasını inceler (Gürbüz ve Şahin 2015, 315). Ercan ve Kan (2004) güvenilirlik analizleri yapılan çalışmalarda bulunan ifadelerin ve ölçümlerin doğru/yanlış veya evet/hayır diye ikili maddeler ile kodlanmaması halinde likert tipli ölçeklerin iç tutarlılık açısından analizi ölçekte homojenliğin kullanılması ifade edilir. Nunnally (1978)’e göre temel araştırmalarda kullanılan ölçekler için varsayılan en düşük kabul edilebilir güvenilirlik standardı olarak 0.70 ve üzerini tavsiye etmiştir. Fakat bazı çalışmalar 0.60 ile 0.80 aralığında olan ölçek değerlerinin de güvenilir olduğunu ifade etmektedir. Bu çalışmalardan bir tanesi de Uzunsakal ve Yıldız tarafından (2018) yapılan çalışmadır.

Cronbach alfa değeri (Uzunsakal ve Yıldız 2018, 19):

$0 < R_2 < 0.40$ ise güvenilir değil,

$0.40 < R_2 < 0.60$ ise düşük güvenilirlikte,

$0.60 < R_2 < 0.80$ ise oldukça güvenilir,

$0.80 < R_2 < 1.00$ ise yüksek güvenilirlikte olduğu ifade edilmektedir.

Tablo 3.

Güvenilirlik Testi

N of Items	Faktör	Farkındalık
20	Cronbach Alfa	0,862

Güvenilirlik testi analizinin sonucunda elde ettiğimiz güvenilirlik değerlerin yeterli olduğu gözlemlenmektedir. Gözlemlerin sonucunda çıkarılan maddelerin güvenilirliklerinin yüksek olduğu ortaya çıkmaktadır.

6.5. Ortalama Analizleri

Çalışma daha önce de belirtildiği gibi 5 boyut açısından ele alınmıştır. Bu boyutların ortalamalarına ilişkin veriler aşağıda Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 4.

Beş Boyut ve Ortalamaları

	N	Mean
Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi		
Entegre Raporlama uygulamalarına muhasebeciler kısa sürede uyum sağlayacaklardır.		
Entegre Raporlama uygulaması ile finansal tablo kullanıcılarının karar almaları zorlaşacaktır.		
Entegre Raporlama ile finansal verilerin yanında finansal olmayan verilerinde sunulması işletmeye fayda sağlamayacaktır.		
Entegre Raporlama uygulaması kısa süre içinde önemini kaybedecek bir uygulamadır.	388	2,3476
Entegre Raporlama uygulaması ile ortaya çıkan finansal olmayan veriler potansiyel yatırımcılar tarafından önem arz etmemektedir.		
Finansal Tablolar işletmeler hakkında yeterli bilgiyi sunmaktadır.		
Türkiye'deki tüm muhasebe meslek mensupları Entegre Raporlama konusunda yeterli bilgiye sahiptir.		
Boyut 2: Entegre Raporlama Gerekliliği		
Entegre Raporlama ile muhasebe uygulamalarında karmaşıklık ortaya çıkacaktır.		
Entegre Raporlama uygulaması ile kullanıcıların finansal bilgileri yorumlamaları değişiklik gösterecektir.		
Entegre Raporlama uygulamasına muhasebecilerin uyum sağlayabilmesi için ilave eğitim maliyetleri ortaya çıkacaktır.	388	2,2603
Finansal Raporlar işletmelerin geleceği konusunda yeterli bilgi sunmamaktadır.		
Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı		
Entegre Raporlama ile muhasebe meslek mensuplarının işi kolaylaşacaktır.		
Entegre Raporlama ile finansal tablolarda gerçeğe uygun sunum sağlanmış olacaktır.	388	2,0043
Entegre Raporlama ile finansal raporlama sürecinde muhasebecilere rehberlik sağlanmış olacaktır.		
Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği		
Entegre Raporlama ile karşılaştırılabilir finansal bilgiye ilişkin yeterli düzeyde açıklama sunulmuş olacaktır.		
Entegre Raporlama uygulaması ile işletmeler itibar kazanmaktadır.	388	2,0767
Entegre Raporlama uygulamasının zorunlu olması tüm işletmelere itibar kazandıracaktır.		

Entegre Raporlama uygulamasının işletmeler için gerekli olduğunu düşünüyorum.

Boyut 5: Entegre Raporlama Çıkar Gruplarına Sunum	N	Mean
Entegre Raporlama uygulamasının olası faydalarından biriside finansal ve finansal olmayan verilerin şeffaf olmasını sağlamasıdır.	388	2,1082
Entegre Raporlama uygulaması ile işletmeler potansiyel yatırımcılara daha kolay ulaşmaktadır.		

Tablo 5 verilerin çalışmaya katılım gösteren muhasebe meslek mensuplarının verdiği cevapların boyutlar açısından ortalaması 2'dir. Bu durum çalışmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının anket aracılığıyla yöneltilen ifadelerin tamamına katıldığını göstermektedir.

6.6. Farklılık Analizleri

Çalışmanın bu kısmında keşifsel faktör analizi sonucunda elde edilen boyutlar cinsiyet, yaş, çalışma şekli, eğitim durumu, aylık gelir, mesleki tecrübe, mesleki unvan ve entegre raporlama bilgisi gibi demografik özellikler açısından analiz edilmiştir.

6.6.1. Cinsiyetin Boyutlar Açısından Farklılığı (T-Testi)

Cinsiyetin boyutlar açısından farklılığını ortaya koyan veriler Tablo 6'da açıklanmaktadır.

Tablo 5.
Cinsiyet Açısından T Testi Analiz Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	N	Mean	Std. Deviation	t	df	P
Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi	Kadın	217	2,3476	,77061	,001	386	,999
	Erkek	171	2,3475	,85208			
Boyut 2: Entegre Raporlama Gerekliliği	Kadın	217	2,2707	,78663	,306	386	,760
	Erkek	171	2,2471	,71537			
Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı	Kadın	217	2,0292	,67485	,805	386	,421
	Erkek	171	1,9727	,69960			
Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği	Kadın	217	2,1233	,67406	1,493	386	,136
	Erkek	171	2,0175	,71567			
Boyut 5: Entegre Raporlama Çıkar Gruplarına Sunum	Kadın	217	2,0760	,74379	-,851	325,4	,396
	Erkek	171	2,1491	,90893			

Cinsiyet açısından boyutlar incelendiğinde Kadın ve Erkek açısından entegre raporlama farkındalığı konusunda farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Boyut 5 olarak tanımlanan “entegre raporlama çıkar gruplarına sunum” cinsiyet açısından incelendiğinde T değerinin 0,05'ten küçük olduğu ve varyansların homojen dağılmadığı söylenebilir.

6.6.2. Çalışma Şeklinin Boyutlar Açısından Farklılığı (T-Testi)

Çalışma Şeklinin boyutlar açısından farklılığını ortaya koyan veriler Tablo 7'de açıklanmaktadır.

Tablo 6.
Çalışma Şekli Açısından T-Testi Analiz Sonuçları

Boyutlar	Çalışma Şekli	N	Mean	Std. Deviation	t	df	P
Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi	Bağımlı	260	2,2945	,79401	-1,853	386	,065
	Bağımsız	128	2,4554	,82383			
Boyut 2: Entegre Raporlama Gerekliliği	Bağımlı	260	2,2510	,75673	-,347	386	,729
	Bağımsız	128	2,2793	,75466			
Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı	Bağımlı	260	1,9564	,66845	-1,968	386	,050
	Bağımsız	128	2,1016	,71180			
Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği	Bağımlı	260	2,0596	,70183	-,690	386	,491
	Bağımsız	128	2,1113	,67856			
Boyut 5: Entegre Raporlama Çıkar Gruplarına Sunum	Bağımlı	260	2,1058	,85727	-,085	386	,933
	Bağımsız	128	2,1133	,74299			

Çalışma şekli olarak belirlenen bağımlı veya bağımsız çalışma şekli beş boyut açısından analiz edilmiş ve tüm boyutlar açısından entegre raporlama algısı bağımlı veya bağımsız çalışma şekli açısından herhangi bir farkındalığının bulunmadığı ortaya konmuştur.

6.6.3. Yaşın Boyutlar Açısından Farklılığı (ANOVA)

Yaşın boyutlar açısından farklılığını ortaya koyan veriler Tablo 8’de açıklanmaktadır.

Tablo 7.
Yaş Açısından Betimsel Analiz Sonuçları

Boyutlar	Yaş	N	Mean	Std. Deviation
Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi	25 ve Altı	83	2,2324	0,74522
	26-30	118	2,3366	0,75466
	31-35	87	2,5255	0,87725
	36-40	54	2,4286	0,88456
	41 ve Üstü	46	2,1522	0,75857
Boyut 2: Entegre Raporlama Gerekliliği	25 ve Altı	83	2,2380	0,80101
	26-30	118	2,2076	0,73256
	31-35	87	2,3534	0,77904
	36-40	54	2,2917	0,73290
	41 ve Üstü	46	2,2228	0,72116
Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı	25 ve Altı	83	1,9839	0,72490
	26-30	118	1,9011	0,60594
	31-35	87	2,0383	0,68469
	36-40	54	2,1543	0,81833
	41 ve Üstü	46	2,0652	0,61912
Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği	25 ve Altı	83	2,2048	0,76424
	26-30	118	2,1186	0,69084
	31-35	87	2,0374	0,68149
	36-40	54	2,0231	0,53037
	41 ve Üstü	46	1,8750	0,72982
Boyut 5: Entegre Raporlama Çıkar Gruplarına Sunum	25 ve Altı	83	2,2410	0,99192
	26-30	118	2,1737	0,84322
	31-35	87	2,0862	0,77837
	36-40	54	1,9907	0,62564
	41 ve Üstü	46	1,8804	0,64278

Tablo 8 verilerine göre Boyut 1: Entegre raporlama beklentisi ifadelerine yanıt veren 31-35 yaş aralığı dışındaki katılımcıların ifadelere katıldığı, 31-35 yaş aralığında olan

katılımcıların ise kararsız kaldığı tespit edilmiştir. Çalışmada yer alan diğer dört boyutta yer alan ifadelere yaş farkı olmaksızın katılımcıların tamamının ifadelere katıldığı ortaya konmuştur.

Tablo 8.
Yaş Açısından Anova Testi Analiz Sonuçları

ANOVA		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi	Between Groups	5,979	4	1,495	2,330	,056
	Within Groups	245,720	383	,642		
	Total	251,699	387			
Boyut 2: Entegre Raporlama Gerekliliği	Between Groups	1,241	4	,310	,542	,705
	Within Groups	219,467	383	,573		
	Total	220,709	387			
Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı	Between Groups	2,777	4	,694	1,485	,206
	Within Groups	179,105	383	,468		
	Total	181,882	387			
Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği	Between Groups	3,731	4	,933	1,957	,100
	Within Groups	182,550	383	,477		
	Total	186,281	387			
Boyut 5: Entegre Raporlama Çıkar Gruplarına Sunum	Between Groups	5,143	4	1,286	1,929	,105
	Within Groups	255,310	383	,667		
	Total	260,454	387			

Tablo 9 verileri tüm boyutlar açısından incelendiğinde hem gruplar arasında hem de grup içinde bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Daha açık bir ifade ile katılımcıların yaşlarının dağılım aralığı ile boyutların farkındalığı arasında farklılık olmadığı ortaya konmuştur.

6.6.4. Eğitim Durumunun Boyutlar Açısından Farklılığı (ANOVA)

Eğitim durumunun boyutlar açısından farklılığını ortaya koyan veriler Tablo 10'da açıklanmaktadır.

Tablo 9.
Eğitim Durumu Açısından Betimsel Analiz Sonuçları

Boyutlar	Eğitim	N	Mean	Std. Deviation
Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi	Lise	58	1,9828	,66258
	Ön Lisans	99	2,0996	,64357
	Lisans	145	2,6384	,80109
	Yüksek Lisans	64	2,5089	,92508
	Doktora	22	2,0390	,68750
	Total	388	2,3476	,80646
Boyut 2: Entegre Raporlama Gerekliliği	Lise	58	2,1164	,76837
	Ön Lisans	99	2,0480	,67827

	Lisans	145	2,4741	,78712
	Yüksek Lisans	64	2,3164	,69041
	Doktora	22	2,0227	,65424
	Total	388	2,2603	,75519
	Lise	58	1,8218	,65551
	Ön Lisans	99	1,9697	,60626
Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı	Lisans	145	1,9908	,64063
	Yüksek Lisans	64	2,1510	,76042
	Doktora	22	2,3030	,98620
	Total	388	2,0043	,68555
	Lise	58	1,9052	,76638
	Ön Lisans	99	2,1490	,72748
Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği	Lisans	145	2,1379	,62841
	Yüksek Lisans	64	2,0508	,67727
	Doktora	22	1,8750	,73901
	Total	388	2,0767	,69379
	Lise	58	2,1810	1,07890
	Ön Lisans	99	2,0505	,81908
Boyut 5: Entegre Raporlama Çıkar Gruplarına Sunum	Lisans	145	2,1414	,74699
	Yüksek Lisans	64	2,0703	,77596
	Doktora	22	2,0682	,66000
	Total	388	2,1082	,82037

Tablo 10 verilerine göre Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi ifadelerine yanıt veren lisans ve yüksek lisans eğitime sahip katılımcılar dışındaki lise, ön lisans ve doktora eğitime sahip katılımcıların ifadelerine katıldığı, lisans ve yüksek lisans eğitime sahip katılımcıların ise kararsız kaldığı tespit edilmiştir. Çalışmada yer alan diğer dört boyutta yer alan ifadeler eğitim farkı olmaksızın katılımcıların tamamının ifadelerine katıldığı ortaya konmuştur.

Tablo 10.

Eğitim Durumu Açısından Anova Testi Analiz Sonuçları

		ANOVA				
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi	Between Groups	29,836	4	7,459	12,876	,000
	Within Groups	221,863	383	,579		
	Total	251,699	387			
Boyut 2: Entegre Raporlama Gerekliliği	Between Groups	13,738	4	3,434	6,355	,000
	Within Groups	206,971	383	,540		
	Total	220,709	387			
Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı	Between Groups	5,417	4	1,354	2,939	,020
	Within Groups	176,464	383	,461		
	Total	181,882	387			

Tablo 11 verileri tüm boyutlar açısından incelenmiştir. Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi ve Boyut 2: Entegre Raporlama Gerekliliği sigma değerlerinin 0,05'ten küçük olmasından dolayı gruplar arası ve içinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Diğer üç boyut sigma değeri 0,05'ten büyük olduğundan dolayı katılımcıların eğitim durumu açısından anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya konmuştur. Boyut 1 ve 2 açısından anlamlı farklılığı ortaya koyabilmek için post hoc testine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu test ile yapılan analiz sonucunda Tablo 12 verileri elde edilmiştir.

Tablo 11.
Post Hoc Tests (Games-Howell)

Dependent Variable	(I) Eğitim Durumu	(J) Eğitim Durumu	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi	Lise	Lisans	-,65567*	,10952	,000
		Yüksek Lisans	-,52617*	,14471	,004
	Ön Lisans	Lisans	-,53886*	,09279	,000
		Yüksek Lisans	-,40936*	,13250	,021
	Lisans	Lise	,65567*	,10952	,000
		Ön Lisans	,53886*	,09279	,000
	Yüksek Lisans	Doktora	,59946*	,16097	,007
		Lise	,52617*	,14471	,004
	Doktora	Ön Lisans	,40936*	,13250	,021
		Lisans	-,59946*	,16096	,007
Boyut 2: Entegre Raporlama Gerekliliği	Lise	Lisans	-,35776*	,12022	,029
		Ön Lisans	-,42616*	,09444	,000
	Lisans	Lise	,35776*	,12022	,029
		Ön Lisans	,42616*	,09444	,000
	Doktora	Doktora	,45141*	,15404	,046
		Lisans	-,45141*	,15404	,046

Tablo 12 verileri incelendiğinde “Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi” eğitim durumu açısından lise ve ön lisans mezuniyeti olan katılımcılar ile lisans ve yüksek lisans mezuniyetine sahip katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya konmuştur. Ayrıca aynı boyut açısından lisans mezuniyetine sahip olan katılımcılar ile doktora mezuniyetine sahip katılımcılar arasında da anlamlı farklılık bulunduğu tespit edilmiştir. “Boyut 2: Entegre Raporlama Gerekliliği” açısından incelendiğinde ise lise ve ön lisans mezuniyeti olan katılımcılar ile sadece lisans mezuniyetine sahip katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya konmuştur. Bu veriye ilaveten lisans mezuniyeti olan katılımcıların da sadece doktora mezuniyetine sahip katılımcılar ile arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

6.6.5. Aylık Gelir Durumunun Boyutlar Açısından Farklılığı (ANOVA)

Aylık gelir durumunun boyutlar açısından farklılığını ortaya koyan veriler Tablo 13’te açıklanmaktadır.

Tablo 12.
Aylık Gelir Durumu Açısından Betimsel Analiz Sonuçları

Boyutlar	Aylık Gelir	N	Mean	Std. Deviation
Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi	5.500 TL ve Altı	102	2,2395	,77498
	5.501 - 10.000	155	2,3677	,79154
	10.001 - 15.000	91	2,5024	,89528
	15.001 TL ve Üstü	40	2,1929	,67979
	Total	388	2,3476	,80646
Boyut 2: Entegre Raporlama Gerekliliği	5.500 TL ve Altı	102	2,1912	,70988
	5.501 - 10.000	155	2,3161	,83989
	10.001 - 15.000	91	2,2637	,69658

	15.001 TL ve Üstü	40	2,2125	,64933
	Total	388	2,2603	,75519
Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı	5.500 TL ve Altı	102	1,8595	,65069
	5.501 - 10.000	155	1,9742	,60486
	10.001 - 15.000	91	2,2198	,74406
	15.001 TL ve Üstü	40	2,0000	,82345
	Total	388	2,0043	,68555
Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği	5.500 TL ve Altı	102	2,1422	,77196
	5.501 - 10.000	155	2,0903	,68072
	10.001 - 15.000	91	2,0962	,64417
	15.001 TL ve Üstü	40	1,8125	,60115
	Total	388	2,0767	,69379
Boyut 5: Entegre Raporlama Çıkar Gruplarına Sunum	5.500 TL ve Altı	102	2,0833	,88184
	5.501 - 10.000	155	2,1452	,83543
	10.001 - 15.000	91	2,0824	,73886
	15.001 TL ve Üstü	40	2,0875	,79974
	Total	388	2,1082	,82037

Tablo 13 verilerine göre Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi ifadelerine yanıt veren 10.001-15000 TL arasında aylık gelire sahip katılımcılar dışında kalan aylık gelir aralıklarına sahip katılımcıların ifadelere katıldığı, 10.001-15000 TL arasında aylık gelire sahip katılımcıların ise kararsız kaldığı tespit edilmiştir. Çalışmada yer alan diğer dört boyutta yer alan ifadelere gelir farkı olmaksızın katılımcıların tamamının ifadelere katıldığı ortaya konmuştur.

Tablo 13.

Aylık Gelir Durumu Açısından Anova Testi Analiz Sonuçları

ANOVA						
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
	Between Groups	6,506	3	2,169	4,748	,003
Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı	Within Groups	175,376	384	,457		
	Total	181,882	387			

Tablo 14 verileri, katılımcıların aylık gelirlerinin tüm boyutlar açısından incelenmesini ifade etmektedir. Boyutlar arasından sadece Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı sigma değerinin 0,05'ten küçük olmasından dolayı gruplar arası ve içinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Diğer boyutların sigma değeri 0,05'ten büyük olduğundan dolayı katılımcıların aylık gelir durumu açısından anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya konmuştur. Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı açısından anlamlı farklılığı ortaya koyabilmek için post hoc testine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu test ile yapılan analiz sonucunda Tablo 15 verileri elde edilmiştir.

Tablo 14.

Post Hoc Tests (Games-Howell)

Dependent Variable	(I) Aylık Gelir	(J) Aylık Gelir	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı	5.500 TL ve Altı	10.001 - 15.000	-,36030*	,10117	,003
	5.501 - 10.000	10.001 - 15.000	-,24559*	,09189	,041
	10.001 - 15.000	5.500 TL ve Altı	,36030*	,10117	,003
		5.501 - 10.000	,24559*	,09189	,041

Tablo 15 verileri incelendiğinde “Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı” açısından hem 5.500 TL ve Altında hem de 5.501 - 10.000 arasında aylık gelire sahip olan katılımcılar ile 10.001 - 15.000 TL arasında aylık gelire sahip olan katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

6.6.6. Mesleki Tecrübenin Boyutlar Açısından Farklılığı (ANOVA)

Mesleki tecrübenin boyutlar açısından farklılığını ortaya koyan veriler Tablo 16’da açıklanmaktadır.

Tablo 15.

Mesleki Tecrübe Açısından Betimsel Analiz Sonuçları

Boyutlar	Mesleki Tecrübe	N	Mean	Std. Deviation
Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi	1-5 Yıl	146	2,4070	,83693
	6-10 Yıl	145	2,4355	,80713
	11-15 Yıl	60	2,1214	,76811
	16 ve Üstü	37	2,1351	,64852
	Total	388	2,3476	,80646
Boyut 2: Entegre Raporlama Gerekliliği	1-5 Yıl	146	2,2774	,74285
	6-10 Yıl	145	2,2776	,77287
	11-15 Yıl	60	2,1833	,76727
	16 ve Üstü	37	2,2500	,73598
	Total	388	2,2603	,75519
Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı	1-5 Yıl	146	1,9635	,67480
	6-10 Yıl	145	1,9678	,64109
	11-15 Yıl	60	2,2278	,73516
	16 ve Üstü	37	1,9459	,76785
	Total	388	2,0043	,68555
Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği	1-5 Yıl	146	2,0908	,64919
	6-10 Yıl	145	2,1931	,75562
	11-15 Yıl	60	1,9042	,64783
	16 ve Üstü	37	1,8446	,58734
	Total	388	2,0767	,69379
Boyut 5: Entegre Raporlama Çıkar Gruplarına Sunum	1-5 Yıl	146	2,1233	,82954
	6-10 Yıl	145	2,1966	,83810
	11-15 Yıl	60	1,9583	,82489
	16 ve Üstü	37	1,9459	,66441
	Total	388	2,1082	,82037

Tablo 16 verilerine göre çalışmada belirlenen beş boyut içerisinde yer alan tüm ifadeler mesleki tecrübe farkı olmaksızın tüm katılımcıların katıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 16.
Mesleki Tecrübe Açısından Anova Testi Analiz Sonuçları

ANOVA						
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi	Between Groups	6,375	3	2,125	3,326	,020
	Within Groups	245,324	384	,639		
	Total	251,699	387			
Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği	Between Groups	5,773	3	1,924	4,094	,007
	Within Groups	180,508	384	,470		
	Total	186,281	387			

Tablo 17 verileri, katılımcıların mesleki tecrübelerinin tüm boyutlar açısından incelendiğini göstermektedir. Boyutlar arasından Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi ve Boyut 4: Entegre Raporlama Verimlilik sigma değerlerinin 0,05'ten küçük olmasından dolayı gruplar arası ve içinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Diğer boyutların sigma değeri 0,05'ten büyük olduğundan dolayı katılımcıların mesleki tecrübeleri açısından anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya konmuştur. Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi ve Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği açısından anlamlı farklılığı ortaya koyabilmek için post hoc testine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu test ile yapılan analiz sonucunda Tablo 18 verileri elde edilmiştir.

Tablo 17.
Post Hoc Tests (Games-Howell)

Dependent Variable	(I) Mesleki Tecrübe	(J) Mesleki Tecrübe	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi	6-10 Yıl	11-15 Yıl	,31404*	,11969	,048
	11-15 Yıl	6-10 Yıl	-,31404*	,11969	,048
Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği	6-10 Yıl	11-15 Yıl	,28894*	,10456	,033
	6-10 Yıl	16 ve Üstü	,34851*	,11516	,018
	11-15 Yıl	6-10 Yıl	-,28894*	,10456	,033
	16 ve Üstü	6-10 Yıl	-,34851*	,11516	,018

Tablo 18 verileri incelendiğinde “Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi” açısından 6-10 yıl arasında mesleki tecrübeye sahip olan katılımcılar ile 11-15 yıl arasında tecrübeye sahip olan katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu, “Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği” açısından ise 6-10 yıl arasında mesleki tecrübeye sahip olan katılımcıların hem 11-15 yıl hem de 16 ve Üstü mesleki tecrübeye sahip olan katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

6.6.7. Mesleki Unvanın Boyutlar Açısından Farklılığı (ANOVA)

Mesleki unvanın boyutlar açısından farklılığını ortaya koyan veriler Tablo 19'da açıklanmaktadır.

Tablo 18.
Mesleki Unvan Açısından Betimsel Analiz Sonuçları

Boyutlar	Mesleki Unvan	N	Mean	Std. Deviation
Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi	SMMM Stajyer	165	2,3610	,78778
	SM	112	2,2844	,76547
	SMMM	86	2,5465	,88395
	YMM	25	1,8571	,59761
	Total	388	2,3476	,80646
Boyut 2: Entegre Raporlama Gerekliliği	SMMM Stajyer	165	2,3273	,81554
	SM	112	2,1228	,64549
	SMMM	86	2,3895	,76370
	YMM	25	1,9900	,63525
	Total	388	2,2603	,75519
Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı	SMMM Stajyer	165	1,8970	,66220
	SM	112	2,0655	,66039
	SMMM	86	2,0969	,68954
	YMM	25	2,1200	,86002
	Total	388	2,0043	,68555
Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği	SMMM Stajyer	165	2,1485	,69946
	SM	112	2,0804	,67967
	SMMM	86	2,0698	,70362
	YMM	25	1,6100	,51579
	Total	388	2,0767	,69379
Boyut 5: Entegre Raporlama Çıkar Gruplarına Sunum	SMMM Stajyer	165	2,1576	,88312
	SM	112	2,0714	,75593
	SMMM	86	2,1337	,80595
	YMM	25	1,8600	,70000
	Total	388	2,1082	,82037

Tablo 19 verilerine göre Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi ifadelerine yanıt veren Serbest Muhasebeci Mali Müşavir (SMMM) unvanına sahip katılımcılar dışında kalan Serbest Muhasebeci Mali Müşavir Stajyer (SMMM Stajyer), Serbest Muhasebeci (SM) ve Yeminli Mali Müşavir (YMM) unvanına sahip katılımcıların ifadelerine katıldığı, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir (SMMM) unvanına sahip katılımcıların ise kararsız kaldığı tespit edilmiştir. Çalışmada yer alan diğer dört boyutta yer alan ifadeler unvan farkı olmaksızın katılımcıların tamamının ifadelerine katıldığı ortaya konmuştur.

Tablo 19.
Mesleki Unvan Açısından Anova Testi Analiz Sonuçları

ANOVA						
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi	Between Groups	9,893	3	3,298	5,237	,001
	Within Groups	241,806	384	,630		
	Total	251,699	387			
Boyut 2: Entegre Raporlama Gerekliliği	Between Groups	6,121	3	2,040	3,651	,013
	Within Groups	214,587	384	,559		
	Total	220,709	387			
Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği	Between Groups	6,301	3	2,100	4,481	,004
	Within Groups	179,980	384	,469		

Total 186,281 387

Tablo 20 verileri, katılımcıların mesleki unvanlarının tüm boyutlar açısından incelendiğini göstermektedir. Boyutlar arasından Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi, Boyut 2: Entegre Raporlama Gerekliliği ve Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği sigma değerlerinin 0,05'ten küçük olmasından dolayı gruplar arası ve içinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Diğer boyutların sigma değeri 0,05'ten büyük olduğundan dolayı katılımcıların mesleki unvanları açısından anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya konmuştur. Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi, Boyut 2: Entegre Raporlama Gerekliliği ve Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği açısından anlamlı farklılığı ortaya koyabilmek için post hoc testine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu test ile yapılan analiz sonucunda Tablo 21 verileri elde edilmiştir.

Tablo 20.
Post Hoc Tests (Games-Howell)

Dependent Variable	(I) Mesleki Unvan	(J) Mesleki Unvan	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi	SMMM Stajyer	YMM	,50390*	,13434	,003
	SM	YMM	,42730*	,13970	,019
	SMMM	YMM	,68937*	,15288	,000
Boyut 2: Entegre Raporlama Gerekliliği	SM	SMMM	-,26677*	,10248	,049
	SMMM Stajyer	YMM	,53848*	,11665	,000
Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği	SM	YMM	,47036*	,12152	,002
	SMMM	YMM	,45977*	,12806	,004

Tablo 21 verileri incelendiğinde “Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi” ve “Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği” mesleki unvan açısından SMMM Stajyer, SM ve SMMM unvanına sahip katılımcılar ile YMM unvanına sahip katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık ortaya konmuştur. “Boyut 2: Entegre Raporlama Gerekliliği” açısından unvanlar incelendiğinde sadece SM ile SMMM unvanına sahip katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

6.6.8. Entegre Raporlama Bilgisinin Boyutlar Açısından Farklılığı (ANOVA)

Entegre raporlama bilgisinin boyutlar açısından farklılığını ortaya koyan veriler Tablo 22'de açıklanmaktadır.

Tablo 21.
Entegre Raporlama Bilgisi Açısından Betimsel Analiz Sonuçları

Boyutlar	Entegre Raporlama Bilgisi	N	Mean	Std. Deviation
Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi	Evet	134	2,2388	,80045
	Hayır	135	2,2095	,71892
	Kısmen	118	2,6356	,84062
	Total	387	2,3496	,80654
Boyut 2: Entegre Raporlama Gerekliliği	Evet	134	2,1996	,76383
	Hayır	135	2,2111	,79108
	Kısmen	118	2,3898	,69302
	Total	387	2,2616	,75572
Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı	Evet	134	1,7811	,61735
	Hayır	135	2,0469	,70671
	Kısmen	118	2,2119	,66761
	Total	387	2,0052	,68622
Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği	Evet	134	1,9590	,70190
	Hayır	135	2,1241	,75426
	Kısmen	118	2,1631	,59050
	Total	387	2,0788	,69341
Boyut 5: Entegre Raporlama Çıkar Gruplarına Sunum	Evet	134	2,0224	,87759
	Hayır	135	2,1074	,77841
	Kısmen	118	2,2119	,79638
	Total	387	2,1098	,82085

Tablo 22 verilerine göre Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi ifadelerine yanıt veren “Kısmen” entegre raporlama bilgisine sahip katılımcılar dışında kalan “Evet” entegre raporlama bilgisine sahibim ve “Hayır” entegre raporlama bilgisine sahip değilim diyen katılımcıların ifadelere katıldığı, “Kısmen” entegre raporlama bilgisine sahip olduğunu belirten katılımcıların ise kararsız kaldığı tespit edilmiştir. Çalışmada yer alan diğer dört boyutta yer alan ifadelere entegre raporlama bilgisi konusunda evet, hayır ve kısmen yanıtı veren tüm katılımcıların ifadelere katıldığı ortaya konmuştur.

Tablo 22.
Entegre Raporlama Bilgisi Açısından Anova Testi Analiz Sonuçları

ANOVA						
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi	Between Groups	13,945	2	6,973	11,290	,000
	Within Groups	237,150	384	,618		
	Total	251,095	386			
Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı	Between Groups	12,005	2	6,002	13,577	,000
	Within Groups	169,763	384	,442		
	Total	181,767	386			
Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği	Between Groups	3,041	2	1,520	3,198	,042
	Within Groups	182,556	384	,475		
	Total	185,596	386			

Tablo 23 verileri, katılımcıların entegre raporlama bilgisi tüm boyutlar açısından incelendiğini göstermektedir. Boyutlar arasından Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi, Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı ve Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği sigma değerlerinin 0,05'ten küçük olmasından dolayı gruplar arası ve içinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Diğer boyutların sigma değeri 0,05'ten büyük olduğundan dolayı katılımcıların entegre raporlama bilgisi açısından anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya konmuştur. Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi, Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı ve Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği açısından anlamlı farklılığı ortaya koyabilmek için post hoc testine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu test ile yapılan analiz sonucunda Tablo 24 verileri elde edilmiştir.

Tablo 23.
Post Hoc Tests (Games-Howell)

Dependent Variable	(I) Entegre Raporlama Bilgisi	(J) Entegre Raporlama Bilgisi	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.
Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi	Evet	Kısmen	-,39679*	,10378	,000
	Hayır	Kısmen	-,42607*	,09908	,000
Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı	Evet	Hayır	-,26582*	,08089	,003
	Evet	Kısmen	-,43077*	,08137	,000
Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği	Evet	Kısmen	-,20418*	,08143	,034

Tablo 24 verileri incelendiğinde “Boyut 1: Entegre Raporlama Beklentisi” entegre raporlama bilgisi açısından evet ve hayır cevabını veren katılımcılar ile kısmen cevabını veren katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya konmuştur. “Boyut 3: Entegre Raporlama Katkısı” açısından entegre raporlama bilgisi incelendiğinde sadece evet cevabını veren katılımcılar ile hayır ve kısmen cevabını veren katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya konmuştur. “Boyut 4: Entegre Raporlama Verimliliği” açısından çalışma incelendiğinde ise evet cevabını veren katılımcılar ile kısmen cevabını veren katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya konmuştur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Etkin dinamik bir kurumsal yönetimde şeffaflık ve hesap verilebilirlik açısından bakıldığında en önemli araç burada kurumsal raporlamalardır. Kurumsal raporlamanın temelini oluşturan bu raporlar işletmelerin finansal yapısını ve işletmenin başarısına ilişkin haberleri hisse sahiplerine ve diğer pay sahiplerine sunar. Finansal raporlar değişen piyasa koşulları, yetersiz veriler ve şeffaf olmayan sunumlardan dolayı karar alıcıların beklentilerini karşılayabilmede yetersiz kalmıştır. Finansal raporların sosyal, ekonomik ve çevresel faaliyet

sonuçlarını yansıtamaması ve sadece geçmişe yönelik bilgiler içermesi entegre raporlama ihtiyacını doğurmuştur.

Entegre raporlama, işletmelerin finansal ve finansal olmayan bilgilerini bir araya getirerek sosyal, ekonomik ve çevresel faaliyetleri tek bir raporda toplamaktadır. Ayrıca entegre raporlama, söz konusu faaliyetlerin işletmelere kattığı değeri ortaya koyan ve birkaç ülke dışında şimdilik gönüllü olarak hazırlanan bir kurumsal raporlama örneğidir.

Çalışmada entegre raporlamanın neden ortaya çıktığı, entegre raporlamanın gelişim süreci ve işletme paydaşlarına sunduğu katkılar açıklanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın uygulama kısmında ise muhasebe meslek mensuplarının entegre raporlama algısı hazırlanan anket formu yardımıyla analiz edilmeye çalışılmıştır. Çalışma Ankara'daki tüm muhasebe mensuplarına (Stajyer, SM, SMMM ve YMM) entegre raporlama hakkında farkındalık durumlarını tespit edebilmek amacıyla yapılmıştır.

Ankara ilinde faaliyet sürdüren muhasebe meslek mensupları entegre raporlamaya yönelik demografik özellikler açısından analiz edilmiş ve elde edilen sonuçlar aşağıda maddeler halinde yerini almaktadır.

- Çalışmaya katılım gösteren muhasebe meslek mensuplarının verdiği cevapların boyutlar açısından ortalaması 2'dir. Bu durum çalışmaya katılan muhasebe meslek mensuplarına anket aracılığıyla yöneltilen soruların tamamına katıldığını göstermektedir.
- Cinsiyet açısından boyutlar incelendiğinde kadın ve erkek açısından entegre raporlama farkındalığı konusunda farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Çalışma şekli açısından da herhangi bir farkındalığın bulunmadığı çalışmada ortaya konmuştur.
- Katılımcı yaşları ile boyutlar karşılaştırıldığında hem gruplar arasında hem de grup içinde bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Katılımcı yaşlarının dağılım aralığı ile boyutların farkındalığı arasında farklılık olmadığı ortaya konmuştur.
- Katılımcı Eğitim düzeyi ile boyutlar karşılaştırıldığında boyut1: entegre raporlama beklentisi ve Boyut 2: Entegre raporlama gerekliliği sigma değerlerinin 0,05'ten küçük olmasından dolayı gruplar arası ve içinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. "Boyut 1: Entegre raporlama beklentisi" eğitim durumu açısından lise ve ön lisans mezuniyeti olan katılımcılar ile lisans ve yüksek lisans mezuniyetine sahip katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya konmuştur. Ayrıca aynı boyut açısından lisans mezuniyetine sahip olan katılımcılar ile doktora mezuniyetine sahip katılımcılar

arasında da anlamlı farklılık bulunduğu tespit edilmiştir. “Boyut 2: Entegre raporlama gerekliliği” açısından incelendiğinde ise lise ve ön lisans mezuniyeti olan katılımcılar ile sadece lisans mezuniyetine sahip katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya konmuştur. Bu veriye ilaveten lisans mezuniyeti olan katılımcıların da sadece doktora mezuniyetine sahip katılımcılar ile arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

- Katılımcı aylık geliri ile boyutlar karşılaştırıldığında sadece “boyut 3: Entegre raporlama katkısı” sigma değerinin 0,05’ten küçük olmasından dolayı gruplar arası ve içinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Diğer boyutların sigma değeri 0,05’ten büyük olduğundan dolayı katılımcıların aylık gelir durumu açısından anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya konmuştur. “Boyut 3: Entegre raporlama katkısı” açısından hem 5.500 TL ve altında hem de 5.501-10.000 TL arasında aylık gelire sahip olan katılımcılar ile 10.001-15.000 TL arasında aylık gelire sahip olan katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.
- Katılımcı mesleki tecrübesi ile boyutlar karşılaştırıldığında hem “Boyut 1: Entegre raporlama beklentisi” hem de “Boyut 4: Entegre raporlama verimliliği” sigma değerlerinin 0,05’ten küçük olmasından dolayı gruplar arası ve içinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Diğer boyutların sigma değeri 0,05’ten büyük olduğundan dolayı katılımcıların mesleki tecrübeleri açısından anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya konmuştur. “Boyut 1: Entegre raporlama Beklentisi” açısından 6-10 yıl arasında mesleki tecrübeye sahip olan katılımcılar ile 11-15 yıl arasında tecrübeye sahip olan katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu, “Boyut 4: Entegre raporlama verimliliği” açısından ise 6-10 yıl arasında mesleki tecrübeye sahip olan katılımcıların hem 11-15 yıl hem de 16 ve üstü yıl mesleki tecrübeye sahip olan katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.
- Katılımcı mesleki unvanı ile boyutlar karşılaştırıldığında “Boyut 1: Entegre raporlama beklentisi”, “boyut 2: Entegre raporlama gerekliliği” ve “Boyut 4: Entegre raporlama verimliliği” sigma değerlerinin 0,05’ten küçük olmasından dolayı gruplar arası ve içinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Diğer boyutların sigma değeri 0,05’ten büyük olduğundan dolayı katılımcıların mesleki unvanları açısından anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya konmuştur. “Boyut 1: Entegre raporlama beklentisi” ve “boyut 4: Entegre raporlama verimliliği” mesleki unvan açısından SMMM stajyer, SM ve SMMM unvanına sahip katılımcılar ile YMM unvanına sahip katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık ortaya konmuştur. “Boyut 2: Entegre raporlama gerekliliği”

açısından unvanlar incelendiğinde sadece SM ile SMMM unvanına sahip katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

- Katılımcı entegre raporlama bilgisi ile boyutlar karşılaştırıldığında “Boyut 1: Entegre raporlama beklentisi”, “Boyut 3: Entegre raporlama katkısı” ve “Boyut 4: Entegre raporlama verimliliği” sigma değerlerinin 0,05’ten küçük olmasından dolayı gruplar arası ve içinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Diğer boyutların sigma değeri 0,05’ten büyük olduğundan dolayı katılımcıların entegre raporlama bilgisi açısından anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya konmuştur. “Boyut 1: Entegre raporlama beklentisi” entegre raporlama bilgisi açısından evet ve hayır cevabını veren katılımcılar ile kısmen cevabını veren katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya konmuştur. “Boyut 3: Entegre raporlama katkısı” açısından entegre raporlama bilgisi incelendiğinde sadece evet cevabını veren katılımcılar ile hayır ve kısmen cevabını veren katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya konmuştur. “Boyut 4: Entegre raporlama verimliliği” açısından çalışma incelendiğinde ise evet cevabını veren katılımcılar ile kısmen cevabını veren katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya konmuştur.

Çalışma muhasebe meslek mensuplarına Google formlar aracılığı ile hazırlanan anket formu ile uygulanmıştır. Muhasebe meslek mensuplarının entegre raporun hazırlanmasından sunulmasına kadar önemli yükümlülükler üstlenilerek bilgilendirilmesi yapılmıştır. Muhasebe meslek mensuplarına entegre raporlamaya ilişkin farkındalık düzeyleri oluşturulduktan sonra entegre raporlama hakkında yorumları tartışıp yorumlayabilmeleri sağlanmıştır.

Çalışma bu konuda araştırma yapmak isteyen tüm araştırmacılara yol gösterici niteliktedir. Entegre raporlama uygulamasının yaygın hale getirilmesi ve işletmelerde uygulanmasının zorunlu tutulmasının hem işletme verimliliği ve karlılığına hem de işletme paydaşlarının ihtiyaç duyduğu finansal ve finansal olmayan verilerin niteliksel özellikler taşımaya katkısı olacaktır. Sürdürülebilir bir toplum inşa edebilmek amacı ile işletmeler çıkar grubu olarak tanımlanan başta devlet, sivil toplum kuruluşları, ortaklar, çalışanlar, kredi veren kuruluşlar, potansiyel yatırımcılar ve diğer paydaşlara hem finansal hem de finansal olmayan verilerini şeffaf bir şekilde açıklayabilmelidir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Katkı Oranı Beyanı: Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

Çatışma Beyanı: Çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması söz konusu değildir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Contribution Rate Statement: Corresponding author: 50% Other author: 50%

Conflicts of Interest: There is no potential conflict of interest in this study.

KAYNAKÇA

- Ağdeniz, Ş. & Köse, T. (2022). Muhasebe eğitiminde entegre raporlama: Türkiye'deki üniversitelere ilişkin bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 25 (25. Yıl Özel Sayısı), 302-313.
- Akbaş, A. Çoskun, A. & Karamustafa, O. (2020). Entegre raporlamanın tarihsel gelişimi ve literatür çalışması. *Turkish Studies Economics, Finance, Politics*, 15 (3), 1-19.
- Akyüz, F., & Yangıbayev, B. (2020). Entegre raporlama ile finansal performans arasındaki ilişkiye yönelik akademik çalışmaların değerlendirilmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13 (2), 41-65.
- Armbester, K., Clay, T. & Roberts, L. (2011). Integrated reporting: An irreversible tipping point. *accountancy SA*, April, 29-31.
- Çelebiler, M., & Çankaya, F. (2019). Entegre raporlama ile ilgili yapılan çalışmalar: Literatür taraması. *Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi*, 5 (2), 179-196.
- Doğan, D. (2020). Entegre raporlama konusunda yöktez ve ulakbim veri tabanındaki akademik çalışmalar üzerine bir bibliyometrik analiz (2010-2020). *Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Dergisi*, 2 (2), 120-142, <https://dergipark.org.tr/pub/ijafr/issue/59225/763870>
- Doğan, Z. & Yunusova, A. (2021). Muhasebe meslek mensuplarının entegre raporlama ile ilgili farkındalık düzeylerinin tespitine ilişkin bir araştırma. *Fiscaoeconomia*, 5 (1), 343-358. DOI: 10.25295/fsecon.832358
- Eccles, R., Krzus, M. (2010). *One report: Integrated report for a sustainable strategy*. New York: Wiley.
- Erol Fidan, M. (2020). Entegre raporlama hakkında muhasebe meslek mensuplarının farkındalık düzeyi: İzmir örneği. *Pearson Journal*, 5 (8), 255-271. <https://doi.org/10.46872/pj.170>
- Gürbüz, S., ve Şahin, F., (2015). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri felsefe- yöntem-analiz, gözden geçirilmiş ve güncellenmiş, 2. Baskı, Şeçkin Yayıncılık.
- Hoque, M. E. (2017). Why company should adopt integrated reporting?. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 7 (1), 241-248, <https://www.econjournals.com/index.php/ijefi/article/view/2886>
- Karaburun, G. & Demirci, Ş. D. (2020). Muhasebe kültürü ve entegre raporlama farkındalığı ilişkisi. *Journal of Economy Culture and Society*, (62), 345-365, DOI: 10.26650/JECS2020-0057
- Marianne, L., J. (2015). Accounting majors' perceptions of the advantages and disadvantages of sustainability and integrated reporting. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*, 18 (2), 107-.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory*. McGraw-Hill.
- Öztürk, S. (2019). Geleceğin kurumsal raporlama yaklaşımı olarak entegre raporlama: Garanti bankası örneği. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (81), 1-20. DOI: 10.25095/mufad.510443
- Serafeim, G. (2015), Integrated reporting and investor clientele. *Journal of Applied Corporate Finance*, 27 (2), 34-51.
- Simnett, R. & Huggins, A. L. (2015), Integrated reporting and assurance: Where can research add value? *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, 6 (1), 29-53.

Topal, Y., (2019). Muhasebe meslek mensuplarının entegre raporlamaya ilişkin farkındalık düzeylerinin tespiti: Bursa ili örneği. Sakarya Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mayıs.

Uzunsakal, E. & Yıldız, D. (2018). Alan araştırmalarında güvenilirlik testlerinin karşılaştırılması ve tarımsal veriler üzerine bir uygulama. *Uygulamalı Sosyal Bilimler Dergisi*, 2 (1), 14-28.

Zozik, A. & Doğan, Z. (2021). Türkiye’de entegre raporlama sürecinde karşılaşılabilecek sorunların tespitine ilişkin bir araştırma. *Muhasebe ve Denetime Bakış*, 21 (63), 83-110.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/mdbakis/issue/61125/868946>